

Fortsättningskrigets kaos

Filmen *Okänd soldat* innehåller starka och realistiska skildringar av krigets fasor. Det krig där den finska krigsmakten med Tysklands hjälp försökte återta det förlorade Karelen. I Finland kallas det fortsättningskriget och pågick mellan 1941 och 1944. Min pappa var med och sårades svårt vid Svir, nära den ryska gränsen den 3 april 1943.

Filmen är välgjord. Men i mitt tycke är det för stort fokus på eldstrider, kulsprutor och ålande i skyttegravar i ödsliga skogar. Ryska stridsvagnar, lemlästade och blodiga människor. Ja, så var verkligheten förvisso för dem som befann sig i stridslinjen. Men jag önskar att filmen kunde ha skildrat mer av de omständigheter som de övriga människorna i landet befann sig i. Kvinnornas situation, när landet i stort sett var tömt på män. Den brist på mat som rådde åtminstone i de större städerna. Barnevakueringarna, 70 000 barn skickades till Sverige. De 400 000 karelska familjer som fick fly från sina hem. Det hade också varit intressant att få ta del av några av de politiska och strategiska överväganden som gjordes i krigshögkvarteret och i landets ledning.

Filmen är baserad på Väinö Linnas berömda bok med samma namn. Den version av filmen som visas här är nedklippt från tre till drygt två timmar. Jag vet inte vad man klippt bort, om det var flera krigsscener är det ingen förlust.

Min pappa överlevde. Om kriget talade han helst inte. Och det kan jag ha större förståelse för efter att ha sett filmen. Det fanns förstås inte ord som kunde beskriva det kaos och den rädsla och panik som männen vid fronten levde under. Hur den starka viljan att försvara fosterlandet och mota ut ryssen blandades med krigströtthet och hemlängtan.

Trots mina kritiska synpunkter hoppas jag att många ser filmen.

Men jag skulle också önska att någon berättade om kvinnornas situation i Finland, från 1939 till 1945.

Inte nog med att landet var tömt på män, alla starka hästar var också inkallade. Kvinnorna på landsbygden, som skulle hålla hela landet med mat, harvade, plogade, sådde, skördade, grävde diken, sydde kläder, skötte barn och var ständigt oroliga.

Kommunikationer med omvärlden gick till stor del genom djungeltelegrafan, på så sätt fick min mamma besked om att pappa var död, och levde i den tron i tre dagar tills besked kom om att han levde. Inte heller hon ville tala om den tiden

Gun-Lis Angsell

Filmen *Okänd soldat*

av *Aku Louhimies*

Baserad på Väinö Linnas roman